

Brukerveiledning til Veilederen-3

(forkortet versjon)

(revidert pr. 1.3.2015)

© 2002 NetPed AS

Generell informasjon om Veilederen-3

Veilederen-3 er utviklet for Internett, og gir sammen med papirtesten Rådgiveren og Internettesten Veilederen-2 og et godt grunnlag for å stille pedagogiske diagnoser etter kriteriene i den internasjonale diagnosemanualen ICD-10. Denne diagnosemanualen er utviklet av Verdens Helseorganisasjon (WHO), og ved pålegg fra Statens Helsetilsyn innført i norsk spesialisthelsetjeneste i tidsrommet 1997-1999.

Veilederen-3 kartlegger personens egenvurdering av sensoriske og motoriske dysfunksjoner (syn, hørsel og skriftforming), samt kompetanse på områdene visuell og auditiv prosessering. Testen er normert for alderstrinnet 16-19 år, dvs. de vanlige aldersgruppene i videregående skole, men har stor nytteverdi også overfor personer som er elever i ungdomsskolen eller under voksenopplæring. Testen tar 15-20 minutter å gjennomføre.

For å gjennomføre testing med Veilederen-3 må følgende være tilstede:

1. Testoperatør/veileder skal være sertifisert for testing med Veilederen-3.
2. Testmaskinen skal være utstyrt i henhold til dagens standard med Internett Explorer 9.0 eller nyere versjon som anbefalt nettleser. Dataskjermen skal ha en oppløsning på minst 800 x 600 dpi.
3. Før testingen begynner, må ShockWave være installert
4. Testleder aktiviserer Veilederen-3 ved å logge på med brukernavn og passord tildelt av testleverandøren.
5. Testingen skal vanligvis utføres av eleven alene. For svært svake elever er det imidlertid tillatt å gjennomføre testen sammen med en testassistent. Denne assistenten skal på forespørsel bistå eleven med høytlesing og omformulering av testinstruksjoner, samt teknisk bistand med betjening av datamaskinen.
6. De begrensede oppgavene til testassistenten under punkt 5 forutsetter at den videre bruk av testresultatene i samband med sakkyndige vurderinger, utarbeiding av tiltaksplan, veiledning av eleven, opplæring av eleven og pedagogiske statusrapporter foretas av personell med relevant kompetanse innenfor fagene pedagogikk og/eller psykologi.

Om testene Rådgiveren og Veilederen-3 har en spesialist i barne- og ungdomspsykologi ved Universitetet i Agder uttalt følgende: "Etter en grundig gjennomgang av Rådgiveren og Veilederen finner jeg å kunne gi disse testene de sterkeste anbefalinger for bruk i sammenhenger hvor man trenger et godt, gjennomarbeidet verktøy for å planlegge pedagogiske tiltak og dokumentere disse tiltakenes nytteverdi" (Gunnar O. Åsen).

Delprøve 1

Egenvurdering av **ulike typer synsforstyrrelser** (med angrefunksjon, dvs mulighet til å endre svaret hvis dette er ønskelig).

Eventuelle utfall på denne vurderingen refererer seg vanligvis til sykdom, skade eller lyte i det ytre øyet som sanseorgan, og må ikke forveksles med dysfunksjoner som skyldes visuelle prosesseringsvansker i sentralnervesystemet (øyets synsnervekryssning, ryggmargen og hjernen).

Medisinsk diagnose og tiltaksutforming må foretas av øyelege, eventuelt i samarbeid med optiker og synspedagog.

Delprøve 2

Egenvurdering av **ulike typer hørselsforstyrrelser** (med angrefunksjon, dvs. mulighet til å endre svaret hvis dette er ønskelig).

Eventuelle utfall på denne vurderingen refererer seg vanligvis til sykdom, skade eller lyte i det ytre øret som sanseorgan, og må ikke forveksles med dysfunksjoner som skyldes auditive prosesseringsvansker i sentralnervesystemet (ørets sneglehus, ryggmargen og hjernen).

Medisinsk diagnose og tiltaksutforming må foretas av ørelege, eventuelt i samarbeid med audiograf og hørselspedagog.

Sanseforstyrrelser

Hvis egenvurderingen på Delprøve 1 og 2 indikerer at klienten har store sanseforstyrrelser dukker det opp en plakat med følgende tekst:

"I svarene på delprøve 1 og 2 har du rapportert store syns- eller hørselsvansker. Dette gjør det vanskelig å tolke testresultatene på Veilederen-3. Du bør derfor kontakte øyelege/optiker eller øyelege/audiograf for å undersøke forholdet nærmere, eventuelt fremlegge syns- eller hørselsrapport av nyere dato. Ønsker du likevel å fortsette testingen, trykker du på den grønne JA-knappen. Ønsker du å avbryte testingen trykker du på den røde NEI-knappen."

I tilfelle den testede ønsker å avbryte testingen, vil testinstitusjonen slippe å betale for den avbrutte testen

Delprøve 3

Kartlegger klientens ferdigheter til å gjenkjenne visuelle symboler. Oppgavetypen aktiviserer bl.a. de visuelle prosesseringsområdene i det indre øyet (synsnervekryssningen) og bakre hjernebark (bakhodelappen). Ferdighetsnivået avhenger av hastighet og presisjon på besvarelsen.

Denne delprøven har visse likhetstrekk med evnetesten WAIS III delprøve 3 (Tallsymbol-Koding).

Delprøve 4

Kartlegger det samme som delprøve 3, men med en mer komplisert form for visuelle symboler. Aktiviserer de samme prosesseringsområder som delprøve 3.

Denne delprøven har visse likhetstrekk med evnetesten WAIS III delprøve 12 (Symbolleting).

Delprøve 5

Kartlegger klientens ferdigheter til å huske rekkefølgen på visuelle symboler (visuelt sekvensminne). Aktiviserer de samme prosesseringsområder som delprøve 3.

Denne delprøven har visse likhetstrekk med den psykolingvistiske testen ITPA delprøve 10 (Visuell sekvensiell hukommelse).

Delprøve 6

Kartlegger klientens ferdigheter til å huske framlengs og baklengs rekkefølge på auditive tallsymboler (auditivt sekvensminne). Oppgavetypen aktiviserer bl.a. de auditive prosesseringsområdene i det indre øret (sneglehuset) og venstre hjernebark (tinninglappen).

Delprøven har visse likhetstrekk med evnetesten WAIS III delprøve 8 (Tallhukommelse).

Delprøve 7

Kartlegger det samme som delprøve 6, men med en mer eller mindre automatisert form for auditivt sekvensminne (alfabetet bestående av 29 bokstavlyder). Aktiviserer de samme prosesseringsområder som delprøve 6.

Delprøve 8

Egenvurdering av **skriftforming** (med angrefunksjon, dvs. mulighet til å endre svaret hvis dette er ønskelig).

Områdene for sentralnervøs prosessering av denne type informasjon ligger i bakhodelappen og nærområdene på begge sider av sentralfuren.

I tilfelle klientens egenvurdering indikerer store forstyrrelser av skriftformingen, skal en spesialpedagog foreta en uhildet vurdering av skriftens kvalitet i forhold til hurtigskrift (kladding) og langsom skrift (innføring).

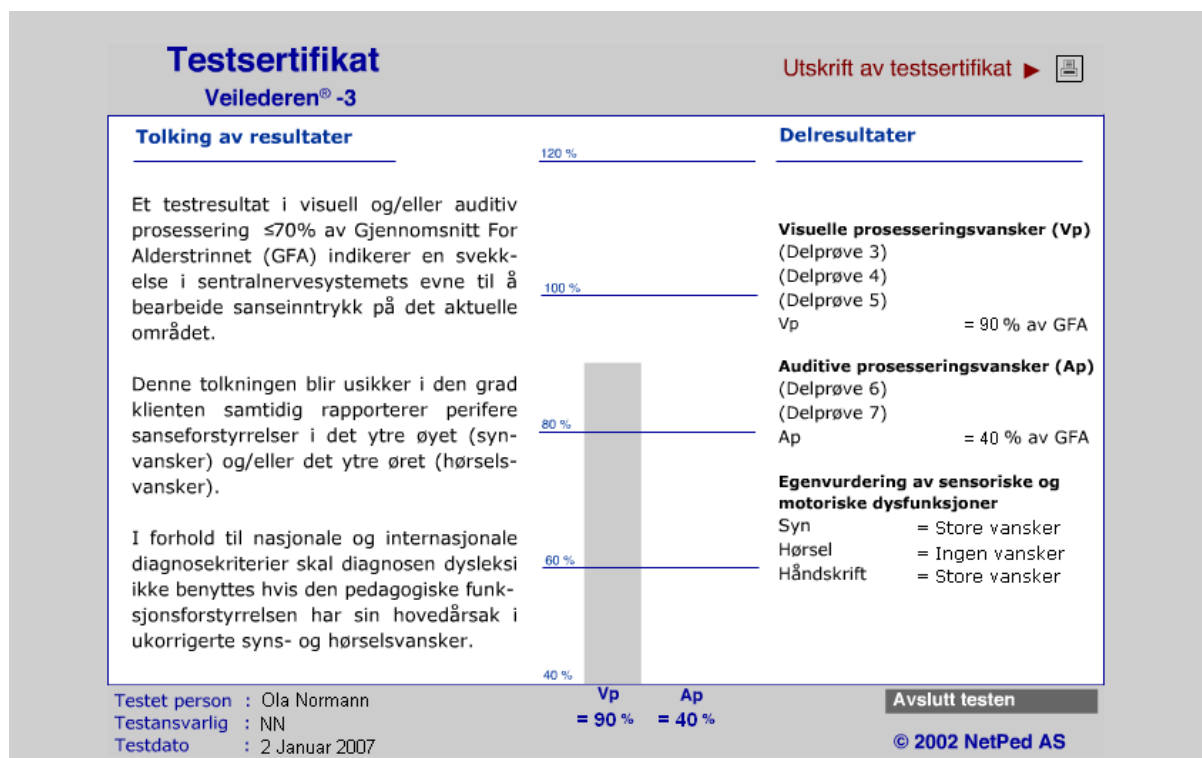
Testsertifikat

Testsertifikatet er en skriftlig dokumentasjon på at personen har gjennomført en nevropsykologisk test for måling av i visuell og auditiv prosessering, med spesifisering av resultatene i testsertifikatet.

I tillegg til resultater, inneholder sertifikatet også en tolkning av resultatene, med anbefaling av undersøkelse hos øyelege/optiker eller ørelege/audiograf få å få kartlagt eventuell medisinsk diagnose knyttet til syns- eller hørselsfunksjonen.

Testsertifikatet kan skrives ut ved å trykke på skriversymbolet som finnes plassert på oversiden av testsertifikatet.

Et eksempel på et testsertifikat fra Veilederen-3 er gjengitt nedenfor:

Nyttig informasjon

En oversikt over andre nevropsykologiske tester for kartlegging av audiovisuell prosessering tilgjengelige i USA finnes på: www.brainsource.com/neuropsy.htm

I Norge selges enkelte av disse testene gjennom firmaet Assessio Norge AS: produktoversikt på: www.assessio.com/no/produkter/main13.htm